

Mikä EU-taksonomia?

Miksi myös pk-yrityksen kannattaa
huomioida taksonomia jo nyt

Sisällysluettelo

<u>Lukijalle</u>	3
<u>Mikä on EU-taksonomia?</u>	4
• <u>6 ympäristötavoitetta</u>	5
• <u>Taksonomiakelpoiset toimenpiteet</u>	6
• <u>Tietoa taksonomiasta</u>	7
<u>Kuka kuuluu taksonomian piiriin 2024?</u>	9
• <u>Ketä taksonomia koskee tulevaisuudessa?</u>	10
	11
<u>Taksonomian vaikutukset</u>	12
• <u>Rahoitus</u>	14
• <u>Urakoiden saatavuus</u>	15
• <u>Raportointi</u>	
<u>Taksonomiakelpoisuus</u>	16
<u>Taksonomianmukaisuus ja raportointi</u>	17
• <u>Mittarit</u>	18
<u>Tiivistys</u>	19
<u>Lähteet</u>	21

Lukijalle

Tässä oppaassa tarkastellaan sitä, mikä EU-taksonomia on ja mitä sen todennäköiset seuraukset ovat rakennusalan yrittäjille.

Oppaan päälähteinä on hyödynnetty RALAn asiantuntijan, Mikko Alakylmäsen, Aalto-yliopistolle tehtyä diplomityötä: "EU-taksonomia kiinteistö- ja rakennusallalla – Tutkimus tunnettuudesta ja odotetuista vaikutuksista urakoitsijoiden näkökulmasta", Green Building Council Finlandin hyviä verkkosisältöjä sekä Gaia Consulting Oy:n (Sweco Oy) selvitystä.

Oppaassa hyödynnetyt siteeraukset on lainattu suoraan Alakylmäsen diplomityön haastatteluosiosta. Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat RAKLI ry:n avustuksella teemahaastatteluihin osallistuviksi valikoitui kolme vastuullisuuden asiantuntijaa eri yrityksistä. Yrityksistä kahden päätoimiala oli kiinteistösijoittaminen ja yhden vakuutustoiminta kiinteistösijoittamisen osastolla.

OPAS PYRKII VASTAAMAAN SEURAAVIIN KYSYMYKSIIN

1

Mikä on EU-taksonomia?

2

Mitkä ovat EU-taksonomian todennäköiset vaikutukset rakennusalan yritysten toimintaan?

Mikä on EU-taksonomia?

EU-taksonomia on **kestävän rahoituksen luokittelujärjestelmä**, joka on laadittu osana Euroopan Unionin rakentamaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa. Sen **tavoitteena on saavuttaa hiilineutraali Eurooppa** vuoteen 2050 mennessä.

Lyhyesti EU-taksonomian ideana on vaikuttaa rahoituksen saatavuuteen, jotta yritysten toimintaa voidaan ohjata ympäristön kannalta vastuullisemmaksi ja vähäpäästöisemmäksi koko rakennusala.

Toisin sanoen EU-taksonomian tavoitteena on toimia **työkaluna siirtymässä kohti vähähiilistä, kestävää ja resurssitehokasta taloutta**.

EU-taksonomian tavoitteisiin kuuluu mm. sijoittajien suojele viherpesulta, yritysten auttaminen ilmastoystävällisemmiksi muuttumisessa, pirstaleisuuden vähentäminen markkinoilla sekä investointien ohjaaminen sinne, missä niitä eniten kaivataan kestävyyskannalta.

MIKSI?

Rakennusten osuus on n. 40 % EU:n energiankulutuksesta ja 36 % sen hiilidioksidipäästöistä. Tästä johtuen rakennuksilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Mikä on EU-taksonomia?

EU-TAKSONOMIAN 6 YMPÄRISTÖTAVOITETTA

- 1 Ilmastonmuutoksen lieventäminen
- 2 Ilmastonmuutokseen sopeutuminen
- 3 Vesi- ja merivarojen suojeleminen sekä kestävä käyttö
- 4 Kiertotalouden edistäminen
- 5 Ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen
- 6 Ekosysteemien ja biodiversiteetin suojeleminen

Mikä on EU-taksonomia?

MILLAISIA OVAT TAKSONOMIAKELPOISET TOIMENPITEET?

Edistää merkittävästi
ainakin yhtä edellisellä sivulla
esiteltyä ympäristötavoitetta

Ei aiheuta merkittävää haittaa
yhellekään muulle ympäristö-
tavoitteelle (DNSH-periaate)

Täyttää sosiaaliset
vähimmäissuojatoimet
(YK, OECD ja ILO)

Mikä on EU-taksonomia?

TIESITKÖ ETTÄ...

- 1 EU-taksonomia vaikuttaa kiinteistö- ja rakennusalan toimintaan, koska ala sisältyy taksonomiaan monien muiden eri toimialojen kanssa.
- 2 Euroopan komissio on hyväksynyt yritysten kestävyysraportointidirektiivin (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD), joka korvaa aiemman raportointisääntelyn. Se tuli käyttöön tammikuussa 2023.

CSRD:n käyttöönoton myötä huomattavasti suurempi määrä yrityksiä kuuluu nyt taksonomian piiriin: Euroopassa n. 49 000 yritystä, kun aiemman sääntelyn piirissä on ollut vain n. 11 600 yritystä. Suomessa vastaavat luvut ovat n. 600-800 yritystä vs. selvästi alle 100 yritystä.
- 3 EU-taksonomian vaatimukset ovat kaikille hanketta toteuttaville yrityksille samat yrityksen koosta riippumatta.
- 4 Taksonomia tulee todennäköisesti kiihdyttämään alan toimintatapojen uusiutumista.

Jatkuu seuraavalla sivulla.

Mikä on EU-taksonomia?

TIESITKÖ ETTÄ...

5

Taksonomia vaikuttaa myös sen ulkopuolelle jäävien kiinteistö- ja rakennusalan yritysten toimintaan epäsuorasti, sillä nekin tarvitsevat usein rahoitusta tai ovat osana raportointivelvollisten toimitusketjua.

6

Rahoituksen saatavuuden lisäksi merkittävä vaikutus pk-yrityksille tulee olemaan urakoiden saatavuus, sillä suuret yritykset joutuvat selvittämään omien toimitusketjujensa kestävyttä EU-taksonomian näkökulmasta. Toisin sanoen EU-taksonomian piiriin kuuluva yritys ei voi raportoida olevansa taksonomianmukainen, jos sen aliurakoitsijat eivät toimi kestävästi.

7

Yrityksesi voi hyötyä EU-taksonomianmukaisuudesta mm. seuraavilla tavoilla:

- enemmän ja parempia rahoitusmahdollisuuksia
- parempi maine kuva ja kilpailuetu
- kestävyys kannalta parempaa toimintaa

Ketä taksonomia koskee 2024?

Rahoitusmarkkinoiden toimijat,
jotka tarjoavat rahoitustuotteita
EU:ssa (myös ammatilliset
eläkelaitokset)

Suuret yritykset, jotka ovat jo
NFRD:n alaisia (EU:n vanhat
raportointisäännöt)

"Tällä hetkellä jonkun muun kuin taksonomiamukaisen kohteen rakentamisen aloittaminen on suuri riski, koska niiden myynnissä eteenpäin voi ilmetä ongelmia muutaman vuoden päästä."

- Haastateltava A

Ketä taksonomia koskee?

Aluksi raportointivelvollisuus koskee vain taksonomian piiriin kuuluvia yrityksiä. Vuonna 2023 alusta yritysten tuli raportoida myös kriteerien mukaisuudestaan eli arvioida omaa liiketoimintaansa delegoitujen asetusten asettamien teknisten kriteerien mukaan.

- 2022 >> Taksonomiakelpoisuudesta raportointi alkanut.
- 2023 >> Taksonomianmukaisuudesta raportointi alkanut.
- 2024 >> Raportointivelvoite koskee rahoitusmarkkinoiden toimijoita ja suuria yrityksiä, jotka ovat olleet vanhan NFRD:n raportointisääntöjen alaisia.

KETÄ TAKSONOMIA KOSKEE **TULEVAISUUDESSA?**

- **2025 >>** Raportointivelvoite koskee kaikkia yli 500 hengen pörssiyhtiötä.
- **2026 >>** Raportointivelvoite koskee yrityksiä, jotka täyttävät 2/3 seuraavista kriteereistä: väh. 250 työntekijää, väh. 40 milj. € liikevaihto, väh. 20 milj. € tase.
- **2027>>** Raportointivelvoite koskee kevennettynä myös pk-yrityksiä, jotka täyttävät 2/3 seuraavista kriteereistä: väh. 8 milj. € liikevaihto, väh. 4 milj. € tase ja noin 50 työntekijää.

Katso tarkempi EU-taksonomian aikataulu

Mihin taksonomia voi vaikuttaa?

YLEISESTI

Taksonomia tulee pakottamaan yritykset **pääsemään kestäväan rakentamiseen liittyvien haasteiden yli**, mikäli ne haluavat olla taksonomianmukaisia. Haasteiden ylittäminen ei kuitenkaan tapahdu hetkessä, minkä vuoksi niiden voi odottaa aiheuttavan toimijoiden liiketoimintaan ainakin lyhytaikaisia vaikutuksia.

Suorat lyhytaikaiset vaikutukset liittyvät ainakin **rahoituksen saamiseen, urakoiden saamiseen, tietotaidon lisäämisen tarpeeseen, kustannuksien kasvamiseen, uusien materiaalien ja ratkaisujen käytön tarpeeseen, projektien rajoitteiden lisääntymiseen** sekä mahdollisesti **tuottavuuden kasvamiseen**, mikäli toimija on jo selvästi muita edellä kestävässä rakentamisessa. Myös **dokumentoinnin voi odottaa lisääntyvän**, koska asioiden raportointi on olennainen osa taksonomiaa.

Edellä mainituista vaikutuksista tärkeimpiä käydään läpi tarkemmin seuraavilla sivuilla.

1

Rahoituksen saatavuus

Rahoituksen hinta

Rahoituksen saaminen

Mitä ilmastomyönteisempi hanke, sitä halvemmalla yritys voi olettaa saavansa rahoitusta. **Kestävästi toimivat yritykset tulevat saamaan siis rahoitusta helpommin ja halvemmalla.**

Näin ollen rahoittajat tulevat myös todennäköisesti vaatimaan taksonomianmukaista raportointia rahoitusta hakevilta yrityksiltä. Esimeriksi Danske Bank sanoo vuoden 2021 julkaisussaan, että taksonomia tulee vaikuttamaan rahoitusmarkkinoiden tapaan arvioida yritysten liiketoiminnan kestävyyttä.

Sijoittajien houkutteleva on myös yleisemmällä tasolla tarkasteltuna syy toimia kestävästi. Sijoituskohteita arvioitaessa kestävyysasioihin kiinnitetään nykyään enemmän huomiota kuin aikaisemmin. Yritys on suurella todennäköisyydellä sijoittajille mielenkiintoisempi kohde, jos se eroaa kilpailijoistaan kestävällä toiminnallaan.

"Rahoituksen hinnan kautta taksonomia tulee vaikuttamaan kaikkien alalla toimivien yritysten liiketoimintaan."

- Haastateltava B

1

Rahoituksen saatavuus

Rahoituslaitokset tulevat todennäköisesti joko vaatimaan vähintään osittaista EU-taksonomian noudattamista tai tarjoamaan edullisempaa "vihreää" rahoitusta yrityksille, joiden toiminta voidaan osoittaa taksonomianmukaiseksi.

"Taksonomian myötä työmaan valinnat näkyvät oikeasti rahoituksessakin, minkä vuoksi kestävyys tulee tulevaisuudessa mahdollisesti yhtä tärkeäksi kuin aikataulu, kustannukset ja laatu ovat nyt."

- Haastateltava A

ESIM. Nordea on ilmoittanut julkisesti, etteivät he aio tulevaisuudessa myöntää rahoitusta sellaisille yrityksille, jotka jatkavat tuotteidensa valmistamista öljy-, kivihiili- tai turvepohjaisesti. Rahoituksen saamiseksi yrityksellä pitää olla siirtymäsuunnitelma kestävämpään toimintaan tai muita päästöjen vähentämiseen liittyviä kunnollisia tavoitteita.

2

Urakoiden saatavuus

Tilaajien vaatimukset

Tilaajat tulevat enenevässä määrin vaatimaan, että urakoitsija pystyy toteuttamaan työn taksonomianmukaisesti. Tämä edellyttää, että koko toimitusketjun pitää pystyä toimimaan taksonomianmukaisesti.

Näin taksonomia kulkeutuu myös pienemmille, taksonomian ulkopuolelle jääville urakoitsijoille ja suunnittelijoille. Vaikka taksonomia-asetus ei velvoita heitä raportointiin suoraan, tilaajien vaatimukset aiheuttavat heille painetta raportoida taksonomianmukaisuudesta osana isomman yrityksen toimitusketjua.

3

Raportointi ja tietotaidon lisääminen

Raportointiin tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota taksonomianmukaisuuden todistamiseksi ja tilaajien vaatimusten kohtaamiseksi. Uudet raportointivelvoitteet tuovat mukanaan **tarvetta uudentlaiselle osaamiselle ja tietotaidolle.**

Urakoitsijoiden tulee tietää, millaista dokumentointia kestävä rahoitus vaatii, koska tilaaja pyytää tarvittavat dokumentit, esimerkiksi työmaan jätteiden kierrätykseen liittyvät, suoraan urakoitsijalta. Taksonomian vaatimusten ymmärrys tulee siis nopeasti osaksi jokaisen taksonomian piirissä olevan yrityksen työkalupalettia.

Taksonomian ulkopuolelle jäävänkin yrityksen on järkevää määritellä omat vastuullisuustavoitteensa ja alkaa tekemään taksonomianmukaista raportointia. Näin se valmistautuu tulevaan, parantaa yrityskuvaansa, kehittää omaa toimintaansa kestävämmäksi ja näyttäytyy tilaajille houkuttelevampana vaihtoehtona.

"Kaikilla taksonomian sisältämällä toimialoilla toimivilta yrityksiltä voidaan vaatia jonkunlaista raportointia omasta taksonomianmukaisuudesta, kuten sosiaalisten vähimmäissuojatoimien täyttymisestä."

- Haastateltava A

Taksonomiakelpoisuus

KIINTEISTÖ- JA RAKENNUSALAN KATEGORIAT EU-TAKSONOMIASSA

- 1 Uusien rakennusten rakentaminen
- 2 Olemassa olevien rakennusten korjaaminen / saneeraus
- 3 Energiatehokkuutta parantavien laitteiden asennus, huolto ja korjaus
- 4 Sähköajoneuvojen latausasemien asennus, huolto ja korjaus rakennuksissa sekä rakennusten yhteydessä olevissa pysäköintipaikoissa
- 5 Rakennusten energiatehokkuuden mittaamiseen, säätelyyn ja hallintaan tarkoitettujen välineiden ja laitteiden asennus, huolto sekä korjaus
- 6 Uusiutuvan energian teknologioiden asennus, huolto ja korjaus
- 7 Rakennusten hankinta ja omistaminen

Taksonomianmukaisuus ja raportointi

MITÄ TAKSONOMIANMUKAISUUTEEN VAADITAAN?

EU-taksonomian piiriin kuuluvat toimijat joutuvat mittaamaan ja raporttoimaan oman toimintansa taksonomianmukaisuutta.

Taksonomiakelpoisuus merkitsee sitä, että tietty toiminto on esitettyinä taksonomialainsäädännössä, ja sille on asetettu toimintokohtainen tekninen arviointikriteeristö. Toisin sanoen sen alan, jolla yritys toimii, täytyy olla esitettyinä toimintokohtaisine kriteeristöineen taksonomialainsäädännössä, jotta yritys voi olla kelpoinen taksonomiaan. Yksinkertaisimmillaan **taksonomiakelpoisuus** kuvaa sitä, **kuuluvatko yritys ja sen toiminnot taksonomian piiriin.**

Taksonomianmukaisuus taas velvoittaa, että yrityksen toiminnassa toteutuvat sekä taloudellisiin toimintoihin kohdistetut tekniset arviointikriteerit että sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Taksonomiamukaisuus ja raportointi

TAKSONOMIAMUKAISUUDEN MITTARIT

- 1 Taksonomiamukainen osuus liikevaihdosta
- 2 Taksonomiamukaiset pääomamenot (CapEx)
- 3 Tarvittaessa taksonomiamukaiset liiketoiminnan kulut (OpEx)

Lisäksi taksonomian piiriin kuuluvien toimijoiden tulee raportoida miten ja millä laajuudella heidän toimintansa liittyy taksonomiamukaisiin toimenpiteisiin sekä täyttyvätkö sosiaaliset vähimmäissuojatoimet.

Vähimmäissuojatoimien raportoinnissa suositellaan käyttämään OECD:n ja YK:n ohjeita.

Kokonaisuudessaan taksonomiamukaisuuden mittaaminen ja siitä raportointi on melko suoraviivaista, koska siinä käytetään tilinpäätöksessä esiintyviä lukuja. Luvuille määritetään prosenttiosuudet taksonomiamukaisuudesta tarkastelemalla yrityksen eri liiketoiminnallisista toimenpiteistä sekä joissakin tapauksissa omaisuuseristä, täyttävätkö ne taksonomiassa vaadittavat asiat. Osaltaan **raportoinnin voi ajatella vain täydentävän taksonomian piiriin kuuluvien yritysten vuosikertomuksia**, kestävyysraportteja, esisopimuksia tai sijoitustuotteisiin liittyviä raportteja.

Tiivistäen

EU-TAKSONOMIA ON...

1

Lista taloudellisista toiminnoista ja asiaankuuluvista ympäristökriteereistä

2

Joustava sopeutuminen eri sijoitustyyliin ja -strategioihin

3

Kriteeristö pohjautuu viimeisimpään tieteelliseen tietoon ja alan kokemukseen

4

Dynaamista vastaten teknologian, tieteen, datan ja toimintojen muutoksiin

Tiivistäen

EU-TAKSONOMIA EI OLE...

- 1 Luokittelu "hyvistä" ja "pahoista" yrityksistä
- 2 Kaiken kattava lista, jonka mukaan sijoittaa
- 3 Arvio sijoituksen taloudellisesta kannattavuudesta (painopiste pelkästään ympäristönsuojelussa)
- 4 Luonteeltaan staattinen ja joustamaton

Lähteet

Alakylmänen, M. EU-taksonomia kiinteistö- ja rakennus-
alalla – Tutkimus tunnettuudesta ja odotetuista
vaikutuksista urakoitsijoiden näkökulmasta. Aaltodoc.
(2022).

<https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/115197>

Gaia Consulting Oy. Taksonomialainsäädäntö kotimaisen
kiinteistö- ja rakennusalan kontekstissa. (2022).
https://figbc.fi/wpcontent/uploads/sites/4/2022/08/Taksonomialainsaadanto-kotimaisen-kiinteisto-ja-rakennusalan-kontekstissa_23.6.2022.pdf

Euroopan komissio. Corporate sustainability reporting.
https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en#review

Euroopan komissio. EU Taxonomy Compass.
<https://ec.europa.eu/sustainable-finance-taxonomy/taxonomy-compass>

Euroopan unioni. Final Report on Minimum Safeguards.
(2022). https://finance.ec.europa.eu/system/files/2022-10/221011-sustainable-finance-platform-finance-report-minimum-safeguards_en.pdf

Lähteet

Green Building Council Finland. Taksonomian uudet kiertotalouskriteerit. (2024).

<https://figbc.fi/taksonomian-uudet-kiertotalouskriteerit>

Green Building Council Finland. EU-taksonomia.

<https://figbc.fi/eu-taksonomia/>

Green Building Council Finland. Tulkintoja EU-taksonomian DNSH 2, 4 ja 6 kriteereihin. (2022).

<https://figbc.fi/julkaisut/tulkintoja-eu-taksonomian-dnsh-2-4-ja-6-kriteereihin>

Valtioneuvosto. OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille vastuulliseen liiketoimintaan. (2023).

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165150>

Laatu on vastuullinen valinta.

www.rala.fi